

R A P P O R T Nr. 93

IAO – Rapport uitgebracht ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de geratificeerde verdragen – Rapporteringscyclus 2015

x   x   x

5 oktober 2015

2.769-1

RAPPORT

uitgebracht ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de

GERATIFICEERDE VERDRAGEN – RAPPORTERINGSCYCLUS 2015

x   x   x

RAPPORT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

De Raad heeft zich op verzoek van zijn Bureau uit eigen beweging gebogen over het geheel van de rapporten die de Belgische regering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, in het kader van de rapporteringscyclus 2015 heeft uitgebracht over de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de geratificeerde verdragen.

Dat initiatiefrapport wordt ook uitgebracht overeenkomstig het verdrag nr. 144 over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen.

De commissie Internationale Arbeidsorganisatie werd met de bespreking van dat vraagstuk belast.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 5 oktober 2015 zijn goedkeuring gehecht aan het volgende rapport, dat werd opgesteld ter aanvulling van de door de Belgische regering aan het IAB voorgelegde rapporten, onverminderd de respectieve standpunten die de verschillende organisaties zouden kunnen innemen in het kader van individuele rapporten over andere elementen van de onderzochte verdragen, overeenkomstig artikel 22 van het Statuut van de IAO.

A. INLEIDING

De Raad heeft zich op verzoek van zijn Bureau uit eigen beweging gebogen over het geheel van de rapporten die de Belgische regering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, in het kader van de rapporteringscyclus 2015 heeft uitgebracht over de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de geratificeerde verdragen.

De Raad herinnert eraan dat de internationale arbeidsnormen gepaard gaan met een stelsel van regelmatige controle om de toepassing van de verdragen die de lidstaten hebben geratificeerd te kunnen volgen.

Zo onderzoekt de commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen (CEACR) regelmatig hoe de verdragen worden toegepast; ze verzoekt de lidstaten om verduidelijking door middel van rechtstreekse vragen en formuleert opmerkingen wanneer ze dat wenselijk acht.

In dat kader brengt de Belgische regering overeenkomstig artikel 22 van het Statuut van de IAO rapporten uit over de maatregelen die ze heeft genomen om uitvoering te geven aan de verdragen die ze heeft goedgekeurd.

De Raad merkt verder op dat de regeringen naar aanleiding van die jaarlijkse rapporteringscycli, overeenkomstig artikel 23 van het Statuut, een afschrift van hun rapporten moeten bezorgen aan de werkgevers- en de werknemersorganisaties, die opmerkingen kunnen formuleren over de teneur van die rapporten en de wijze waarop tegemoet wordt gekomen aan de verschillende verplichtingen die voortvloeien uit de IAO-verdragen. Die organisaties kunnen hun opmerkingen over de toepassing van de verdragen hetzij aan de Belgische regering, hetzij rechtstreeks aan het IAB toesturen.

Dit initiatiefrapport wordt ook uitgebracht overeenkomstig het verdrag nr. 144 over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen (artikel 5), volgens hetwelk raadpleging is vereist over alle vraagstukken die verband houden met de rapporten over de geratificeerde verdragen.

B. DRAAGWIJDTE VAN HET RAPPORT

1. Algemene beschouwingen

De Raad herinnert er in eerste instantie aan dat de Belgische sociale partners voortdurend nauw betrokken zijn geweest bij het geheel van de in de IAO vastgestelde processen. Verder wijst hij erop dat die betrokkenheid zeker een meerwaarde inhoudt ten opzichte van de autonome bijdragen van de landen, vanwege de niet te verwaarlozen rol die ze spelen in de vaststelling en tenuitvoerlegging van het sociaal beleid in België. Het is volgens hem dan ook essentieel dat die betrokkenheid in stand wordt gehouden en in de toekomst zelfs wordt versterkt.

In die geest heeft de Raad in 2013 het initiatief genomen tot een efficiënter, transparanter en interactiever overleg tussen de regering en de Belgische sociale partners in het kader van het rapporteringsproces over de geratificeerde verdragen, zonder dat dit initiatief in de plaats komt van de in artikel 22 van het Statuut van de IAO vastgestelde rapporteringsprocedure.

Zo herinnert hij eraan dat krachtens artikel 5 van het IAO-verdrag nr. 144 over de tripartiete raadplegingen, dat België in 1982 heeft geratificeerd, met name raadpleging is vereist over alle vraagstukken die verband houden met de geratificeerde verdragen.

Om tegemoet te komen aan die bepaling werd op verzoek van de sociale partners uitvoerig overlegd met de diensten van het bestuur om te komen tot een werkkader dat rekening zou houden met de eigen dynamiek van de betrokken actoren en de vereisten van een dergelijke oefening.

Het resultaat daarvan is dat sedert 2013 een procedure werd opgezet voor een efficiëntere en transparantere tripartiete raadpleging vooraleer de Belgische regering de rapporten aan het IAB bezorgt, zodat de Belgische sociale partners nog actiever worden betrokken bij het rapporteringsproces.

Op basis van die ervaring met de oefeningen 2013-2014 en de onderhavige oefening, en ondanks de inspanningen die werden geleverd om het proces aan te vatten, wenst de Raad te wijzen op de moeilijkheden die in de praktijk worden ondervonden en die de ambitie van een dergelijke oefening beperken.

De Raad wijst er immers op dat een aantal factoren een rem leggen op een optimale werking van het stelsel van regelmatige controle, waardoor de CEACR de toepassing van de door de lidstaten geratificeerde verdragen kan volgen, en in ruimere zin het driepartijenoverleg en de sociale dialoog bemoeilijken.

- a. De inzameling van relevante gegevens is complex voor België. Het institutionele bestel van België heeft met name tot gevolg dat tal van actoren op verschillende niveaus bij de rapportering betrokken zijn. De uiteindelijke bijdrage van de Belgische regering hangt dan ook grotendeels af van de wil en de antwoordcapaciteit van die actoren. Het is niet evident om de verschillende bijdragen, die soms een gebrek aan samenhang vertonen, naast elkaar te leggen, en daardoor is het moeilijk voor de regering om de rapporten tijdig af te werken en voor de Belgische sociale partners om op basis van die rapporten hun bijdragen te formuleren.

- b. De vragen van de CEACR zijn technisch en complex en vereisen een expertise waarover weinig medewerkers beschikken; er is dan ook veel opzoekingswerk nodig. De begrotingsmaatregelen hebben bovendien geleid tot een daling van het aantal personeelsleden dat zich bezighoudt met de dossiers die verband houden met de verschillende rapporteringsverplichtingen van de regering.

De Raad begrijpt de moeilijkheden waarmee het bestuur en bijgevolg de Belgische sociale partners, die het allerlaatst worden geraadpleegd, geconfronteerd worden.

Hij wenst hier uiting te geven aan zijn bezorgdheid over de toekomst van het rapporteringsproces. Hoewel België ontegensprekelijk betrokken blijft bij de verschillende processen van de IAO, is de Raad toch van mening dat de voornoemde moeilijkheden de kwaliteit van de rapporteringen negatief kunnen beïnvloeden. Als de Belgische actoren al worden geconfronteerd met moeilijkheden die een dynamische inbreng van België in de weg staan, vraagt hij zich af over welke middelen andere landen die slechter af zijn, beschikken om dergelijke rapporteringsinspanningen te leveren.

De Raad vraagt zich af of het IAB niet moet nadenken over de rapporteringscycli en de vorm ervan, zonder dat de rapportering, die een onontbeerlijk middel is voor de opvolging van de instrumenten van de IAO, op de helling wordt gezet.

In het licht van die constatering stelt de Raad met belangstelling vast dat in de raad van bestuur van het IAB een discussie aan de gang is om tot een efficiënter proces te komen.

Hij herinnert eraan dat sedert tien jaar verschillende stappen zijn gedaan om de rapportering te stroomlijnen. Zo heeft de raad van bestuur van het IAB in 2007 een actieplan goedgekeurd om de efficiëntie van het normatieve systeem van de IAO te verhogen¹. Dat actieplan voorzag in een gestroomlijnde verzending en verwerking van de informatie en de rapporten. Sedertdien werden bepaalde modelrapporten die ingevolge artikel 22 worden voorgelegd, verduidelijkt en werd er een nieuwe cyclus vastgesteld voor de indiening van de rapporten over de geratificeerde verdragen.

De Raad vindt evenwel dat de verschillende rapporteringen op Belgisch niveau gestroomlijnd zouden kunnen worden. Zo zijn er op nationaal niveau verschillende rapporteringsoefeningen om de tenuitvoerlegging van louter interne beleidsinstrumenten te evalueren. Hij is van mening dat van die rapporten een beter gebruik zou kunnen worden gemaakt, indien ze rechtstreeks door de CEACR in aanmerking zouden worden genomen.

In de materies waarvoor de Europese Unie bevoegd is, zouden de nationale rapporten ter evaluatie van de tenuitvoerlegging of de op Europees niveau opgestelde rapporten met betrekking tot de op dat niveau ontwikkelde instrumenten de administratieve lasten inzake rapportering van de EU-lidstaten aan de IAO kunnen verminderen, indien ze in een vroeger stadium in aanmerking worden genomen.

De Raad merkt ten slotte op dat de inaanmerkingneming van de verschillende op nationaal niveau bestaande rapporten tal van voordelen zou bieden voor de partijen die in het proces betrokken zijn:

- Die nieuwe werkwijze zou een garantie zijn voor meer coherentie en complementariteit tussen de verschillende rapporten die op wereldvlak worden uitgebracht.
- Ze zou het mogelijk maken het proces enerzijds nieuw leven in te blazen en het anderzijds te stroomlijnen, aangezien ze zou bijdragen tot het ontlasten van de nationale regeringen en het IAB door het versturen van materiaal – zowel de vragenlijst als de antwoorden – dat vooraf behandeld is.
- Ze zou bijdragen tot een efficiëntere en harmonieuzere werking van de controlemechanismen en tot een betere tripartiete betrokkenheid.

---

¹ Document GB.300/LILS/6

Hoewel de Raad zich bewust is van de grenzen van de oefening als gevolg van de vele rapporteringsverplichtingen waaraan de regering moet voldoen, wijst hij erop dat de vroegtijdige betrokkenheid van de sociale partners in de raadplegingsprocedure met het oog op de rapportering over de geratificeerde verdragen het voordeel biedt dat het geheel van de rapportering op nationaal niveau niet wordt verzwaard, en dat aan de regering een ondersteuning wordt geboden wat de inhoud van de rapporten betreft, om idealiter, wanneer dat mogelijk is, te komen tot een synergie van de standpunten. Die vroegtijdige betrokkenheid zou het bovendien mogelijk moeten maken dat het rapport tijdig aan het IAB wordt bezorgd.

2. Inhoud van de rapporten

De Raad heeft kennisgenomen van de rapporten over de geratificeerde verdragen die de Belgische regering hem ter informatie heeft meegedeeld.

Hij wijst er meteen op dat in dit rapport niet uitvoerig zal worden ingegaan op de opmerkingen van de regering.

De Raad wenst echter, onverminderd de respectieve standpunten die de verschillende organisaties zouden kunnen innemen in het kader van individuele rapporten over andere elementen van de onderzochte verdragen, overeenkomstig artikel 22 van het Statuut van de IAO, twee opmerkingen te maken over die rapporten.

3. Rapport over het verdrag nr. 155 betreffende de veiligheid en gezondheid van werknemers, 1981

De Raad merkt op dat in het rapport van de Belgische regering een evaluatie wordt gemaakt van de wetgeving van de Nationale strategie inzake welzijn op het werk 2008-2012, maar dat niet wordt ingegaan op de ontwikkeling van die wetgeving.

De Nationale Arbeidsraad heeft op 25 november 2014 een advies (nr. 1.918) uitgebracht over het ontwerp van Nationale strategie inzake welzijn op het werk 2014-2020.

Hij wijst er echter op dat dit beleid naar zijn weten nog in de ontwerp-fase zit en dat het advies van de Raad nog niet werd uitgevoerd.

4. Rapport over het verdrag nr. 81 betreffende de arbeidsinspectie, 1947

In verband met dat verdrag wijst de Raad op zijn activiteiten inzake de strijd tegen sociale en fiscale fraude. Zo deelt hij mee dat hij met name de rol vervult van informatieplatform om te zorgen voor een structurele opvolging van de verschillende initiatieven van de sectoren inzake fiscale en sociale fraude. In dat platform wordt informatie uitgewisseld met de verschillende bevoegde inspectiediensten.
